

Rafael Battestini i Pons

Un home entregat sempre al proïsme

[Barcelona, 06/07/1932 – 15/08/2017]

Medicina Interna, Aparell Digestiu, Medicina Aeronàutica

- Fill del metge i polític republicà [Nicolau Battestini Galup](#) i de Dolors Pons, nebot del metge tarragoní afusellat pel franquisme, [Rafael Battestini Galup](#). Aquest tiet seu, de qui va rebre el nom en homenatge era molt estimat i respectat per atendre, quan calia, a persones malaltes sense recursos. El seu fustellament es relata en 4 diferents llibres com a mostra de com se'l considerà de valuós. Des de l'any 2018 existeix un premi Dr. Battestini, instaurat pel col·legi de metges de Tarragona, en homenatge a ell.
- De menut, pel seu fenotip, la família l'anomenava , afectuosament "Kiwi", com l'ocell no volador endèmic de Nova Zelanda. Aquest malnom , com a sincronia de l'existència, l'acabaria definit com a ésser humà.
- Estudia a l'Escola Blanquerna i obté el títol de batxiller per l'Institut Verdaguer del 1950
- Llicenciat en Medicina per la UB del 1956
- Col·legiat el 21 de setembre del 1956
- Diplomant en Sanitat del 1958 any que també registra les especialitats de Medicina Interna i de l'Aparell Digestiu (Digestiologia)
- El 1961, consta que treballa a l'Hospital Clínic de Barcelona i a la Clínica de la Creu Roja
- Metge de l'Institut Municipal de la Salut
- Des del 1960, exerceix a la consulta particular que té al carrer Muntaner, 363, principal
- Des del 1959 al 1961, forma part de la Comissió de Lluita contra l'Intrusisme Professional
- El 1961 consta com a especialista en Medicina Aeronàutica (Aeroespacial), obtingut Diploma en el «l Curso de Medicina Aeronáutica y Espacial»
- Des del curs 1972-1973 és professor del Curs Monogràfic de Doctorat de Medicina Aeronàutica que dirigeix el professor A Azoy –almenys fins al 1979 encara ho és segons certificat-
- Fundador l'Institut d'Estudis Medicina de Muntanya i de la Societat Catalana de Medicina Aeroespacial, Subaquàtica i Ambiental.
- El 1972, a la Facultat Medicina de la Universitat de Barcelona, llegeix la tesi doctoral *Ritmos biológicos. Revisión y aporte de datos experimentales.*
- De profundes concepcions catalanistes i republicanes milità des de l'any 1976 a Esquerra Republicana de Catalunya.
- Des del gener del 1987 al març de 1993, és digestòleg de l'Institut PANEM (Institut de Prestacions d'Assistència Mèdica al Personal Municipal).
- A mitjans dels anys 80 aconduí una meritòria funció d'educació sanitària en diverses presons barcelonines , amb un destacat suport humà , especialment, cap a les persones malaltes i a més a més profundament estigmatitzades pel SIDA.
- Premi Dr. August Castelló Roca del 1991 que lliura la Societat Catalana de Medicina de l'Esport
- Soci del Centre Excursionista de Catalunya i col·laborador de la revista *Muntanya*. Té la Medalla de Plata i la Medalla de Mèrit.
- Soci i Membre de Mèrit de l'Acadèmia de Ciències Mèdiques i fundador de la Societat Catalana de Medicina Aeroespacial, Subaquàtica i Ambiental.
- És fundador i director del Institut d'Estudis de Medicina de Muntanya on col·labora en els Cursos de Medicina i Socors de Muntanya.
- Acadèmic corresponent RAMC, sessió necrològica serà llegida per l'acadèmica numerària, Dra. Edelmira Domènech i Llaberia.
- Ha presentat Comunicacions als:
- Ha estat ponent al XI Congrés Mundial de Medicina de Muntanya, als XI i XII Congrés de Metges i Biòlegs de Llengua Catalana, al Congrés d'Història de la Medicina Catalana i en la I^a Jornada Sobre Deporte y Medio

Ambiente que el 2005 té lloc a l'Hospital General de Catalunya el amb la ponència *Radiaciones cósmicas, ultravioletas e infrarrojas* <https://www.hgc.es/es/sala-prensa/noticias/primera-jornada-deporte-medio-ambiente-exposicion-humana-al.ficheros/19101-Ver%20programa.pdf>

- Autor de nombroses de diverses obres com *L'Home i l'Espai. L'Home i el seu Entorn. L'Home i la Biofísica. Peregrinació al Tibet, La Vall de Cabó*, ha publicat articles a les revistes especialitzades com *Medicina Clínica, JANO, l'Internista i Gaseta Sanitària*.
- Gran excursionista i viatger, cultural i col·laborador, juntament amb la seva esposa Anna Maria, amb diverses ONG sanitàries a Àfrica, on s'hi desplaçà per donar assistència mèdica diversos anys.
- Rafael Battestini i Pons va ser un home, profundament educat i cerimoniós, que es va caracteritzar per seu despreniment, ajudant sempre, de forma incondicional, a tothom que tenia aprop. El seu darrer viatge, juntament amb la seva inseparable Anna Maria, va ser a Nova Zelanda, on s'assabentà de la llegenda de l'origen de l'ocell Kiwi. La llegenda diu que en temps molts remots una plaga de voraçs cucs envaí tota Nova Zelanda amb risc de destruir el país. Davant aquesta contingència els deus de la natura reuniren tots els ocells per veure qui acceptà fer-se càrrec de la seva destrucció menjant-se'ls. Per la toxicitat que tenien aquells cucs l'ocell perdria la capacitat de volar, les seves plomes de colors, la capacitat de cantar i hauria de viure exclusivament de nit. El Kiwi, aleshores l'ocell més bells, multicolor, de meravellós cant i gran capacitat de volar es va oferir a fer-ho ell, sacrificant-se pel seu país. L'analogia en la seva donació humana, en vida, com el Kiwi de la llegenda, és fa més que evident.

Bibliografia

Quién es quién en medicina de montaña. Rafael Battestini i Pons. Anales Med y Socorro en Montaña, 2005;1:51.

http://www.semamweb.com/pdf/anales/n1/Revistan1_06_2005A.pdf

Domènech-Llberia E. Rafael Battestini i Pons (1932-2017). In Memoriam. Sessions Necrològiques RAMC. Rev. R. Acad. Med. Catalunya, 2017;209-10.

<https://www.google.com/url?client=internal-uds-cse&cx=016911680475607079788:i9y2vochz-8&q=https://www.raco.cat/index.php/RevistaRAMC/article/download/336196/426986&sa=U&ved=2ahUKewjXrozkrqXkAhVlPHEKHcxjA4s4ChAWM AV6B8AgBEAE&usq=AOvVaw1IB4MKorN7U2LoDX5Peb5J>

Pasques J. En record del doctor Rafael Battestini. Diari d'Andorra, 07/10/2017.

https://www.diariandorra.ad/noticies/opinio/2017/10/07/en_record_del_doctor_rafael_battestini_121806_1129.html

Arxiu Històric del CoMB 27/08/2019

Enllaços

Rafael Battestini Pons [Acadèmic numerari RAMC]

<http://ramc.cat/aw-team-member/battestini-i-pons-rafael/>

Obra pròpia

El fenómeno humano en astronàutica. Barcelona, 1966.

Autoagressivitat i entorn. Barcelona: Mecanoscrit inèdit, 1970.

Biotecnologia. Barcelona: ETSEIB. Apunt Càtedra Espacial de Tecnologies del Espacio, 1971.

Ritmos biológicos. Revisión y aporte de datos experimentales. Tesi doctoral Facultat Medicina, Universitat de Barcelona, 1972.

Ritmos biológicos. Resum tesi doctoral. Barcelona: Ivern, 1973.

L'home i l'espai. Amb M Nieto. Barcelona: Edicions 62, 1975.

Adaptació al ritme cosmològic. Actes 11è Congrés de Metges i Biòlegs de Llengua Catalana, 1980;2:22.

<https://taller.iec.cat/cmibllc/fons/11/11.02.017.pdf>

Adaptació al ritme cosmològic. Actes 11è Congrés de Metges i Biòlegs de Llengua Catalana, 1980;2:263-7.

<https://taller.iec.cat/cmibllc/fons/11/11.01.034.pdf>

L'home i el seu entorn. Barcelona: Fundació Vives Casajuana, 1982.

Orientacions dietètiques per a col·lectius infantils, escolars i de gent gran. Amb R Maldonado i E Peracho. Barcelona: Ajuntament de Barcelona, Àrea de Sanitat, Salut Pública i Medi Ambient, 1985.

L'educació sanitària sobre la SIDA (experiència en una presó de dones). Amb FX Moreno. Actes 13è Congrés de Metges i Biòlegs de Llengua Catalana, 1988;1:199-207.

<https://taller.iec.cat/cmibllc/fons/13/13.01.034.pdf>

Peregrinació al Tibet. Barcelona: Virgili & Pagés, 1989.

L'educació sanitària en una presó de dones. Experiència pilot. Amb FX Moreno-Oliver. Salut Catalunya, 1989;2(3): 59-62.

Aportació catalana a la Medicina Aero-Espacial. Gimbernat, 1993;19:23-34.

<https://core.ac.uk/download/pdf/39034365.pdf>

Les Presons de Catalunya eduquen o castiguen? Apunts per a un debat. Pròl. LM Xirinaçs. Barcelona: Difusora Europea, 1993.

El Niño y la Guardería. Actualizaciones en Educación Infantil. Barcelona: Laertes, 1994.

L'Esport en col·lectius en dificultat social. Amb FX Moreno-Pons. Barcelona: Difusora Europea, 1994.

La Vall de Cabó. Barcelona: Unió Excursionista de Catalunya de Barcelona. Rafael Dalmau, 1997.

Rafael i Nicolau Battestini i Galup. Metges i directores d'Hospital durant la Guerra Civil. Gimbernat, 2008;50(2):157-61.

<https://www.raco.cat/index.php/Gimbernat/article/view/139774/190952>

Avenços mèdics durant la Guerra Civil. Gimbernat, 2008;50(2):163-6.

<https://www.raco.cat/index.php/Gimbernat/article/view/139775/190953>

L'Home i la biofísica: nosaltres i els fenòmens de l'univers. Lleida: Pagès, 2001.

Donar temps a la vida. : L'art de viure amb plenitud amb textos, pensaments i 123 exercicis per 'prendre'ns millor'. Barcelona: Pleniluni, 2001.

La conquesta de l'aire a Catalunya. Barcelona: Pòrtic, 2002.

Oxigeno arterial y altura. Medicina Clínica, 2005;5(124):177-8.

<https://www.elsevier.es/es-revista-medicina-clinica-2-articulo-oxigeno-arterial-altura-13071486>
L'Acadèmia de Ciències Mèdiques i la Guerra Civil. Gimbernat, 2008;50(2):167-71.
<https://www.raco.cat/index.php/Gimbernat/article/view/139776/190954#>
Nicolau Battestini i Galup (1895-1981). Testimoni d'una època. Pròl. H Barrera. Lleida: Pagès, 2009.
Un "Oficio" del Dr. Cosme Oliva, de Puigcerdà (1821). Gimbernat, 2010;53(1):63-4.
<https://www.raco.cat/index.php/Gimbernat/article/view/263169/350601#>
Joan Solé i Pla (1874-1950), una institució. Gimbernat, 2010;53(1):167-70.
<https://www.raco.cat/index.php/Gimbernat/article/view/263179/350611>
Domingo Bover, ¿un precursor?. Med Aer y Amb On Line 2010;2(1).
<http://www.semae.es/wp-content/uploads/2010/04/SEMA-Dr.-Bover-2010.pdf>
Espeleologia i Medicina. Congrés d'Història de la Medicina Catalana. Puigcerdà. 2016.
David Cardús i Pascual (Barcelona, 1922 – Houston, 2003). Aportacions personals. Actes del XXè Congrés d'Història de la Medicina Catalana, Vic, juny 2018. Gimbernat, 2018;69(1):285-88.
<https://www.raco.cat/index.php/Gimbernat/article/viewFile/341039/431707>

Hemeroteca

Clausura del «I Curso de Medicina Aeronáutica y Espacial» [La Vanguardia, 12 març 1961]
<http://hemeroteca-paginas.lavanguardia.com/LVE07/HEM/1961/03/12/LVG19610312-028.pdf>
En la Asociación de Medicina Aeronáutica y Espacial ... el tema «El fenómeno humano de la Astronáutica» .... [La Vanguardia, 22 gener 1966]
<http://hemeroteca-paginas.lavanguardia.com/LVE07/HEM/1966/01/22/LVG19660122-021.pdf>
«Síndrome de radiación». Academia de Ciencias Médicas. [La Vanguardia, 19 abril 1967]
<http://hemeroteca-paginas.lavanguardia.com/LVE07/HEM/1967/04/19/LVG19670419-023.pdf>
IV Semana Aeronáutica y de Medicina Aeronáutica y Espacial ... «Investigaciones sobre privación sensorial» [La Vanguardia, 10 març 1968]
<http://hemeroteca-paginas.lavanguardia.com/LVE07/HEM/1968/03/10/LVG19680310-031.pdf>
Clausura ... «Bioastronáutica y exobiología» [La Vanguardia, 17 març 1968]
<http://hemeroteca-paginas.lavanguardia.com/LVE07/HEM/1968/03/17/LVG19680317-029.pdf>
Asociación de Medicina Aeronáutica y Espacial El profesor Azoy, nuevo presidente de la entidad ... vocales ... [La Vanguardia,]
<http://hemeroteca-paginas.lavanguardia.com/LVE07/HEM/1968/06/25/LVG19680625-022.pdf>
‘Vertex’, revista de la Federación Catalana de Montañismo «Investigaciones sobre ritmo biológico»... [La Vanguardia, 11 agost 1968]
<http://hemeroteca-paginas.lavanguardia.com/LVE07/HEM/1968/08/11/LVG19680811-045.pdf>
Los viajes a la Luna [La Vanguardia, 5 juny 1969]
<http://hemeroteca-paginas.lavanguardia.com/LVE07/HEM/1969/06/05/LVG19690605-031.pdf>
El doctor ~~Adolfo~~ Battestini en la Asociación De Medicina Aeronáutica y Espacial [La Vanguardia, 26 febrer 1970]
<http://hemeroteca-paginas.lavanguardia.com/LVE07/HEM/1970/02/26/LVG19700226-030.pdf>
El doctor Rafael Bálttestini, glosará la personalidad del profesor Azoy [La Vanguardia, 17 maig 1977]
<http://hemeroteca-paginas.lavanguardia.com/LVE08/HEM/1977/05/17/LVG19770517-022.pdf>
“Experiència educació sanitària en una presó de dones” [La Vanguardia, 8 febrer 1989]
<http://hemeroteca-paginas.lavanguardia.com/LVE08/HEM/1989/02/08/LVG19890208-063.pdf>
“Un entorn agressiu” ... Col·legi de Metges [La Vanguardia, 20 juny 1989]
<http://hemeroteca-paginas.lavanguardia.com/LVE08/HEM/1989/06/20/LVG19890620-094.pdf>
Las enfermedades que causan los campos eléctricos [La Vanguardia, 22 juny 1996]
<http://hemeroteca-paginas.lavanguardia.com/LVE01/PUB/1996/06/22/CIE19960622-004.pdf>
Luces y sombras de “La conquista del aire” [La Vanguardia, 16 desembre 2002]
<http://hemeroteca-paginas.lavanguardia.com/LVE01/PUB/2002/12/16/LVG200212160032VB.pdf>
La conquista de l'aire (centenari del primer vol mecànic dels germans Wright). ... [La Vanguardia, 5 maig 2004]
<http://hemeroteca-paginas.lavanguardia.com/LVE05/PUB/2004/05/05/LVG200405050152VT.pdf>
La medicina a l'exili [La Vanguardia, 21 febrer 2012]
<http://hemeroteca-paginas.lavanguardia.com/LVE05/PUB/2012/02/21/LVG201202210331LB.pdf>
En record del doctor Rafael Battestini [Tribuna. J Pasques. Diari d'Andorra, 7 octubre 2017]
https://www.diariandorra.ad/noticies/opinio/2017/10/07/en_record_del_doctor_rafael_battestini_121806_1129.html